

**Міністерство освіти і науки України
Поліський національний університет
Кафедра бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту**

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

ГОМЗИНА АННА ОЛЕКСІЇВНА

УДК 657.421

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**ОБЛІК І АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА АВТОТРАНСПОРТНИХ
ПІДПРИЄМСТВАХ**

Спеціальність 071 – облік і оподаткування

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і тестів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ Анна ГОМЗИНА

Науковий керівник
Вітер Світлана Анатоліївна
кандидат педагогічних наук, доцент

Житомир – 2023

Робота виконана на кафедрі бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Поліського національного університету

Рецензент: _____

(місце роботи, посада, підпис і прізвище та ініціали)

Висновок комісії за результатами попереднього захисту:

_____ допустити до захисту _____

Голова комісії _____ Тетяна ГАЙДУЧОК _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Висновок кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту за
результатами попереднього захисту:

_____ допустити до захисту _____

Протокол засідання кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та
аудиту № _____ від _____ грудня 2023 року

В.о. завідувача кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Наталія МАЛЮГА _____

(підпис)

« _____ » грудня 2023 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Студентка ГОМЗІНА Анна Олексіївна захистила кваліфікаційну роботу з
оцінкою за шкалою _____ ECTS, сума балів _____ за
національною шкалою з оцінкою _____

Секретар ЕК _____

(підпис)

Ганна МАЙДУДА

(прізвище та ініціали)

Анотація

Гомзіна А.О. Облік і аналіз основних засобів на автотранспортних підприємствах. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістр за спеціальністю 071 – облік і оподаткування. – Поліський національний університет Міністерства освіти і науки України, Житомир. 2023.

У випускній роботі обґрунтовано теоретичні положення та практичні рекомендації щодо удосконалення системи обліку та аналізу основних засобів автотранспортних підприємств. Досліджено сутність основних засобів, виділено послідовність перевірки первинної документації в ході контролю збереження і технічного стану основних засобів

Було проаналізовано сучасні теоретичні підходи до визначення сутності основних засобів та проведено класифікацію необоротних активів. Аргументовано, що облікова інформація є ключовою для формування загальної концепції ефективного управління основними засобами на лісогосподарському підприємстві.

У результаті проведеного дослідження було визначено, що обліково-аналітичне забезпечення управління основними засобами є системою, яка повинна забезпечувати безперервну та безперебійну роботу управлінського персоналу у формуванні необхідної кількості необоротних активів, оптимальному виборі джерел покращення основних засобів.

Ключові слова: основні засоби, автотранспортні підприємства, організація обліку, амортизація, аналіз.

Abstract

Gomzina A.O. Accounting and analysis of fixed assets at motor transport enterprises. - Manuscript.

Qualification work for obtaining a master's degree in specialty 071 - accounting and taxation. – Polis National University of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Zhytomyr. 2023.

The thesis substantiates the theoretical provisions and practical recommendations regarding the improvement of the accounting system and analysis of the fixed assets of motor vehicle enterprises. The essence of the fixed assets was studied, the sequence of checking the primary documentation during the control of the preservation and technical condition of the fixed assets was highlighted

Modern theoretical approaches to determining the essence of fixed assets were analyzed and non-current assets were classified. It is argued that accounting information is key to the formation of a general concept of effective management of fixed assets at a forestry enterprise.

As a result of the research, it was determined that the accounting and analytical support for the management of fixed assets is a system that should ensure the continuous and uninterrupted work of management personnel in the formation of the necessary number of non-current assets, the optimal choice of sources of improvement of fixed assets.

Keywords: fixed assets, motor transport enterprises, accounting organization, amortization, analysis.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	9
1.1. Економічний зміст основних засобів	9
1.2. Організація обліку та аналізу основних засобів	14
1.3. Характеристика та аналіз господарської діяльності автотранспортних підприємств	17
РОЗДІЛ 2. ОБЛІК І АНАЛІЗ НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ	26
2.1. Завдання і роль системи обліку і аналізу основних засобів на підприємстві	26
2.2. Облік основних засобів на підприємстві	29
2.3. Аналіз наявності та руху основних засобів на підприємстві	32
ВИСНОВКИ	38
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	40
ДОДАТКИ	43

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Будь-яка комерційна діяльність починається з утворення матеріально-технічної бази, без якої неможливо здійснення економічної діяльності. Основні засоби визначають виробничі можливості, тоді як належна організація обліку допомагає здійснювати контроль за їх використанням та ефективно управляти ними.

Однією з ключових проблем, які стоять перед управлінням автотранспортним підприємством, є створення ефективної системи управління його майном. Результативність такої системи безпосередньо залежить від якості використовуваної управлінської інформації. Тому одним із найважливіших завдань, які впливають на створення системи ефективного та результативного використання майна автотранспортних підприємств, є формування надійної інформації про рівень використання основних засобів на підприємстві. Значуще місце в такій системі належить бухгалтерській інформації.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Значний внесок у розроблення теоретичних засад та методологічних підходів до проблеми обліку та аналізу основних засобів та їх використання зробили Н.Г. Виговська, З. В. Задорожний, Я.Д. Крупка, В.С. Рудницький, Н. О. Ткач, та інші. Проте, дослідження, спрямовані на вдосконалення принципів та завдань бухгалтерського обліку та аналізу з метою ефективного та раціонального використання основних засобів, вимагають подальшого розвитку в напрямку їх адаптації до міжнародних стандартів та вимог.

Мета і завдання дослідження. Мета кваліфікаційної роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних та розробці науково-практичних рекомендацій спрямованих на удосконалення організації обліку та аналізу основних засобів. Це є важливою передумовою для підвищення ефективності процесів управління на автотранспортних підприємствах України.

Для досягнення мети у кваліфікаційній роботі поставлено та вирішено наступні **завдання:**

- розкрити економічну сутність основних засобів;
- дослідити організацію обліку та аналізу основних засобів;
- провести аналіз господарської діяльності автотранспортних підприємств;
- визначити завдання і роль системи обліку основних засобів;
- розглянути порядок ведення обліку основних засобів на автотранспортних підприємствах;
- провести аналіз наявності та руху основних засобів на підприємстві.

Об’єктом дослідження є господарські операції, пов’язані з обліком і аналізом основних засобів на автотранспортних підприємствах.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти обліку та аналізу основних засобів на автотранспортних підприємствах.

Методи дослідження. Основні методи дослідження, що використовувалися в цій роботі, включають діалектичний та абстрактно-логічний методи (для узагальнення теоретичних результатів аналізу основних засобів), метод порівняння (у аналізі якісних та кількісних показників сучасного стану та економічної ефективності діяльності), монографічний метод (дослідження проблеми обліку та аналізу основних засобів на прикладі конкретного підприємства), метод моделювання та табличний аналіз.

Інформаційна база дослідження. Основу інформаційної бази дослідження склали законодавчі та нормативні документи України, положення і стандарти бухгалтерського обліку; праці вітчизняних та іноземних вчених з питань обліку та аналізу. Водночас, для отримання практичної інформації для дослідження були використані первинні документи, форми статистичної, фінансової та податкової звітності, які були отримані безпосередньо на досліджуваному підприємстві.

Практичне значення отриманих результатів. Отримані результати дослідження мають важливе практичне значення, оскільки їх впровадження на

практиці допоможе удосконалити методи обліку та організацію управління основними засобами на автотранспортних підприємствах. Реалізація цих результатів сприятиме покращенню оперативності і аналітичності облікової звітності, поліпшенню розуміння фінансової звітності підприємства і зміцненню контролю над формуванням та динамікою основних засобів відповідно до законодавчих вимог, статуту та облікової політики.

Структура кваліфікаційної роботи включає вступ, два розділи, висновки та список використаних джерел (22 джерела). Загальний обсяг роботи складає 41 сторінку. У роботі міститься 9 рисунків, 13 таблиць та 5 додатків.

РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

1.1. Економічний зміст основних засобів

Транспортна галузь має важливе значення в економіці країни. Вона відіграє ключову роль у забезпеченні ефективних та своєчасних перевезень як вантажів, так і пасажирів. Транспортна інфраструктура сприяє інтеграції України у європейські та світові економічні системи, а також сприяє укріпленню зовнішньоторговельних зв'язків, територіальному розвитку та залученню додаткового транзиту, що в свою чергу призводить до збільшення обсягів валютних надходжень та оптимізації товаропотоків [гоцу].

Транспорт є ключовим фактором у забезпеченні посткризового розвитку та стійкості економіки. Проте, сучасний стан транспортної галузі України вимагає подальшого розвитку, модернізації та реформування з метою досягнення вимог європейських стандартів та забезпечення дієвого функціонування.

У сучасних умовах, проблема обліку необоротних активів набуває особливої важливості, оскільки потрібна точна, своєчасна, достовірна та істинна інформація про стан, рух та ефективне використання основних засобів, нематеріальних активів та інших видів активів в автотранспортних підприємствах.

Облік основних засобів в транспортних підприємствах має велике значення з організаційної та фінансової точок зору. Основні засоби, такі як автотранспорт, залізничний склад, вантажні судна тощо, є важливими активами для цих підприємств, що використовуються у виробничих процесах та для забезпечення перевезень.

Облік основних засобів дозволяє підприємствам відстежувати їхню вартість, з'ясувати стан їх зношення, а також планувати їх обслуговування та ремонт. Також,

це допомагає враховувати їхню амортизацію, що є важливим елементом визначення фінансових результатів підприємства. Таким чином, облік основних засобів у транспортних підприємствах є важливою складовою для ефективного управління та планування їхньої діяльності.

Класифікація основних засобів є необхідною для систематизації та групування цих активів відповідно до їхніх характеристик та специфіки використання. Це дозволяє ефективно вести облік та управляти основними засобами, визначати їхню вартість, амортизацію та інші фінансові параметри. Класифікація також допомагає у розподілі ресурсів для обслуговування та ремонту засобів, визначенні стратегій страхування та прийнятті управлінських рішень щодо модернізації або виведення з експлуатації засобів.

Без класифікації основні засоби можуть бути складно керованими та контрольованими, що може призвести до недооцінки їхньої вартості, втрати ресурсів та неефективного використання. Таким чином, класифікація основних засобів є ключовим елементом для ефективного управління цими активами у будь-якій організації. Класифікацію основних засобів відповідно до вимог чинного законодавства за економічною природою узагальнено на рис. 1.2.

Класифікація основних засобів також допомагає у створенні систематизованої бази даних про ці активи, що в свою чергу сприяє зручнішому контролю за їхнім станом, обліком амортизації, обліковими записами та плануванням фінансових ресурсів, пов'язаних з їх утриманням.

Класифікація дозволяє ефективно вирішувати питання з розподілу, обліку та управління основними засобами, що стає особливо важливим у великих підприємствах або в організаціях з великою кількістю засобів. Такий підхід дозволяє зберігати порядок і систематизацію в обліку та управлінні цими значущими активами.

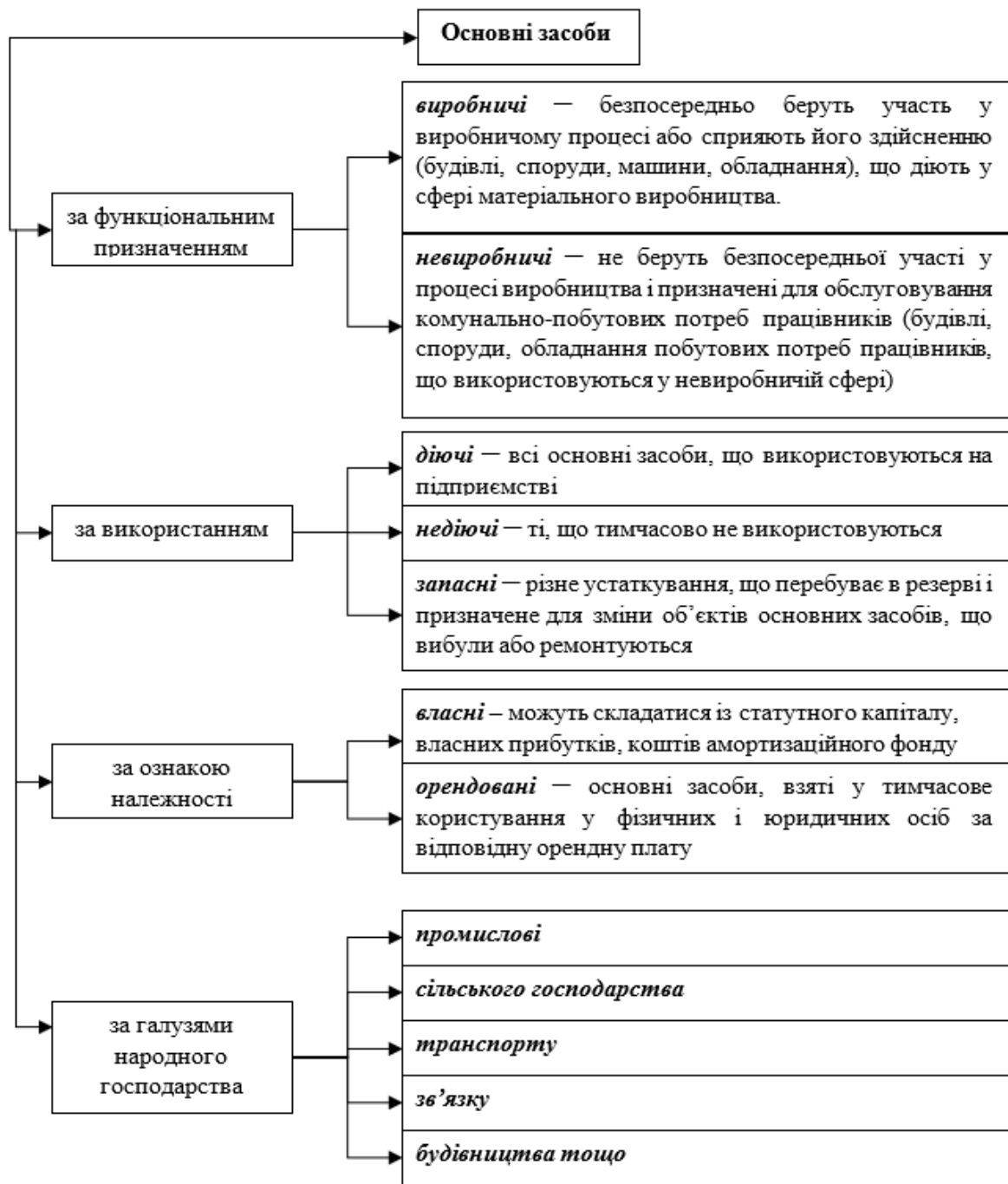

Рис. 1.1. Класифікація основних засобів відповідно до вимог чинного законодавства за економічною природою

Джерело: розроблено автором

У сучасних умовах ринкової економіки, відповідно до чинного законодавства, встановлена певна класифікація основних засобів, яка використовується для складання фінансової звітності та управління цими активами (рис. 1.2).

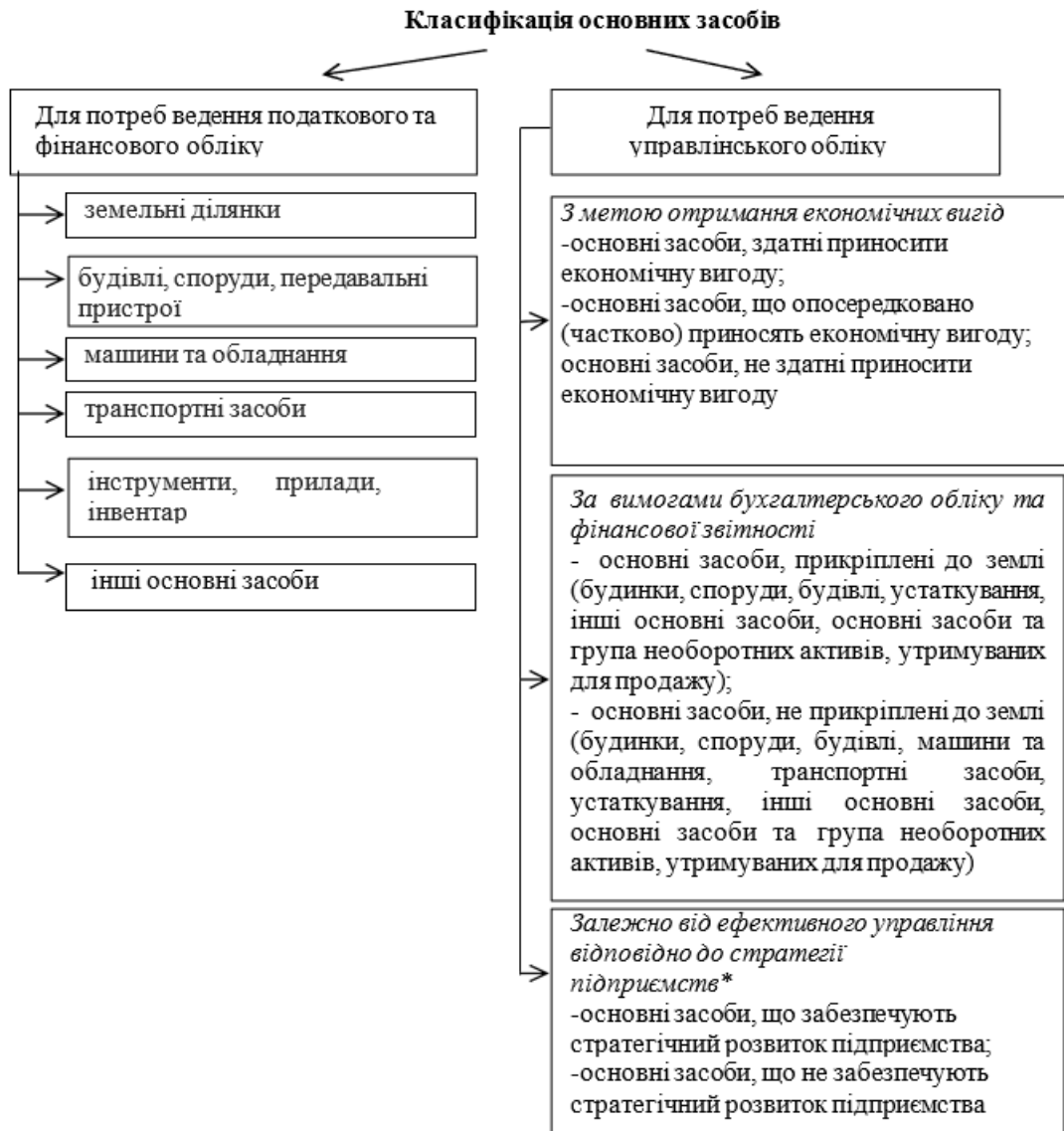

Рис. 1.2 Класифікація основних засобів суб'єктів господарювання з метою задоволення потреб обліку

Джерело: розроблено автором

Використання вказаної класифікації дозволяє ефективно організувати аналітичний облік основних засобів та вчасно здійснювати контроль за їх придбанням, використанням та списанням.

Отже, класифікація основних засобів відіграє ключову роль у веденні обліку або управлінні ними та є важливим інструментом для фінансового та операційного управління підприємством.

В умовах сьогодення особливу увагу приділяють системі формування облікового процесу основних засобів, що передбачає послідовність дій, спрямованих на реєстрацію, оцінку, ведення обліку та контроль за використанням та збереженням основних засобів в обліковій системі підприємства (рис. 1.3).

Рис. 1.3. Порядок формування облікового процесу основних засобів

Джерело: розроблено автором

Проведене дослідження свідчить про те, що обліковий процес основних засобів має забезпечувати ефективний контроль за використанням обладнання, машин, транспортних засобів та інших засобів праці на лісогосподарських підприємствах.

1.2. Організація обліку та аналізу основних засобів

У контексті ринкової економіки стратегічною метою механізму управління основними засобами автотранспортного підприємства є досягнення максимально ефективного використання цих засобів за мінімальних витрат на їх обслуговування. Модель організації обліку основних засобів автотранспортного підприємства представлена на рис. 1.4.

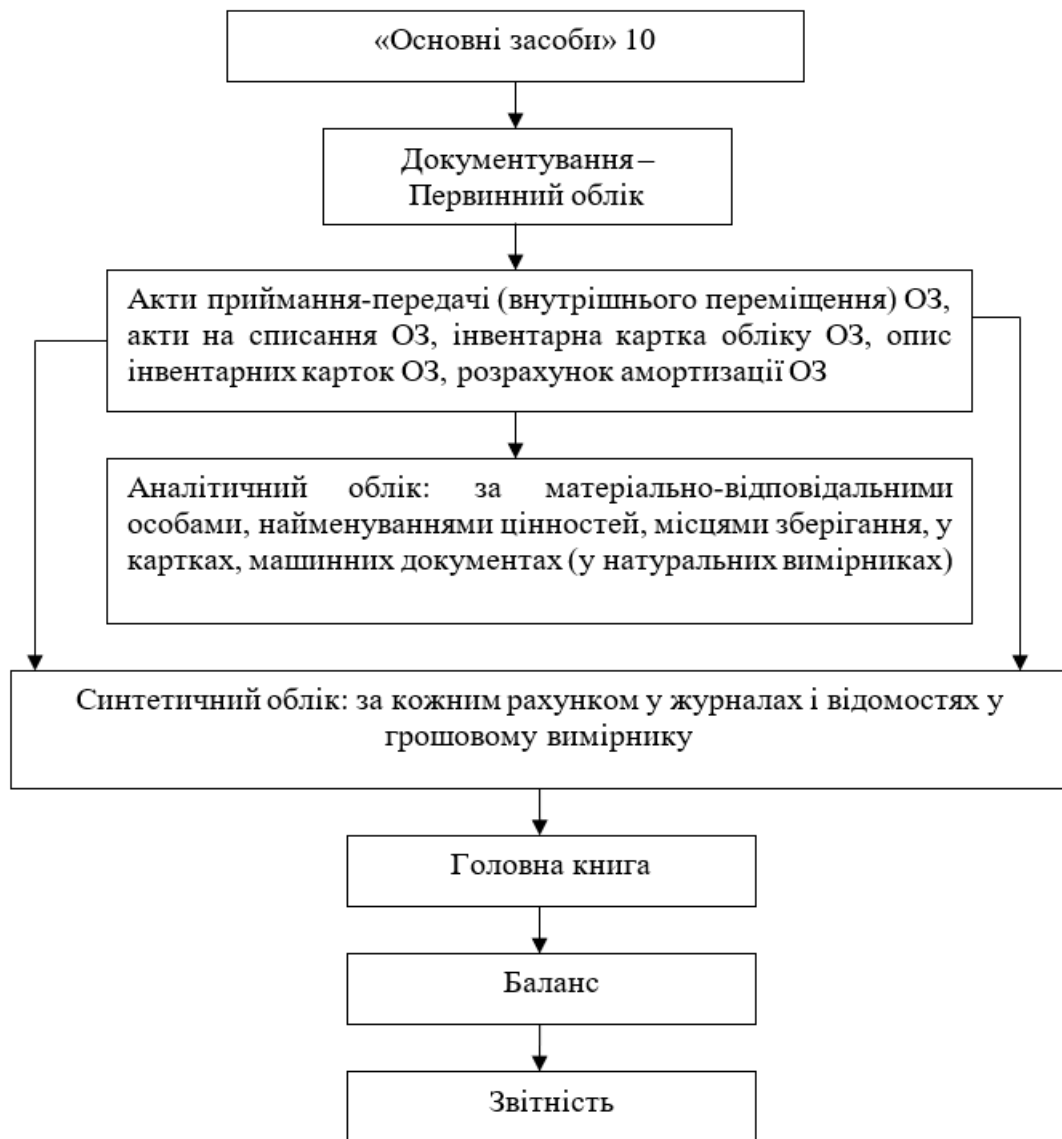

Рис. 1.4. Модель організації обліку основних засобів автотранспортного підприємства

Джерело: узагальнено автором

Організація обліку основних засобів автотранспортних підприємств включає в себе докладне фіксування усіх транспортних засобів, які використовуються на підприємстві. Цей процес передбачає створення та підтримку спеціалізованих облікових реєстрів, документів, які підтверджують власність та стан автотранспортних засобів.

Організація обліку також включає в себе ідентифікацію кожного автомобіля, визначення його вартості, технічного стану, термінів експлуатації, а також інших важливих характеристик, які впливають на ефективність та використання.

Результативна система обліку також передбачає систему контролю за використанням транспортних засобів, облік їхньої амортизації та відображення відповідних операцій у бухгалтерській та фінансовій звітності.

Додатково до цього, організація обліку включає в себе реєстрацію всіх технічних оглядів, ремонтів та технічного обслуговування транспортних засобів. Кожен витратний елемент, пов'язаний з утриманням автомобілів (від палива до запчастин), також відбивається в облікових документах. Важливим етапом організації обліку є також визначення оціночної вартості автотранспортних засобів, їх амортизації, управління цінними паперами та страхуванням автопарку. Всі ці процеси спрямовані на забезпечення точності і адекватності обліку автотранспорту, що є важливим для вирішення різних управлінських завдань і прийняття стратегічних рішень щодо управління автопарком.

Відповідно до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", автотранспортне підприємство має повне право самостійно встановлювати свою облікову політику. Основним документом, що визначає цю політику, є Наказ про облікову політику підприємства [19].

Для формування облікової політики автотранспортного підприємства стосовно основних засобів рекомендується враховувати вимоги, які відображаються у Наказі про облікову політику підприємства. У цьому документі необхідно узгодити елементи облікової політики стосовно основних засобів автотранспортного

підприємства, які визначено та перелічено у вказаному наказі (рис. 1.5)

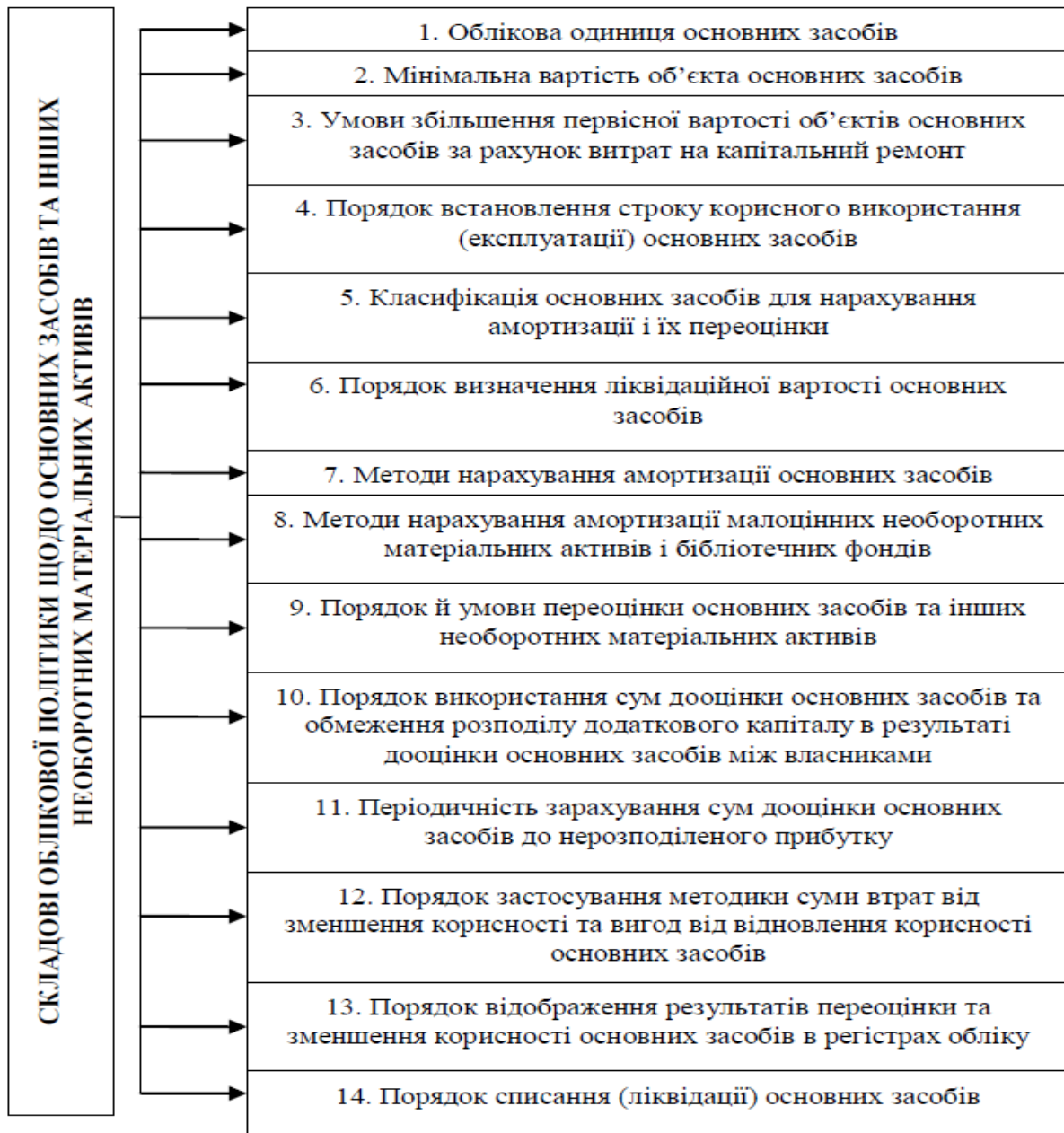

Рис. 1.5. Основна інформація стосовно обліку основних засобів, яка міститься в

Наказі про облікову політику автотранспортного підприємства

Джерело: узагальнено автором

Відповідно до чинного законодавства, обліковий процес для необоротних

активів має на меті здійснення контролю за зберіганням цих активів, належне документальне відображення їх надходження, внутрішнього переміщення, використання та списання, своєчасне відображення амортизації основних засобів, а також облік витрат на ремонт цих засобів.

У сучасних умовах необоротні активи відіграють важливу роль у виробничому процесі, які у сукупності формують виробничо-технічну базу та визначають виробничу потужність автотранспортного підприємства.

1.3. Характеристика та аналіз господарської діяльності автотранспортних підприємств

ПрАТ «Житомирське АТП-11854» є транспортною компанією яка спеціалізується на перевезенні вантажів з України в Європу, а так само перевезеннями по Україні .

Володіючи 30 річним досвідом роботи на ринку транспортних послуг надаємо висококваліфіковані послуги з транспортування вантажів а також дозволяє надати клієнтові контроль над доставкою вантажу на кожному етапі перевезення . Точність і пунктуальність доставки забезпечують гарантію високого рівня обслуговування , якого гідний клієнт.

ПАТ «Житомирське АТП- 11854 » основною своєю метою вважає створення сучасної на рівні світових стандартів системи перевезення вантажів , головними якостями якої є професіоналізм , надійність і безпека. Наші менеджери завжди готові обговорити з кожним клієнтом його індивідуальні транспортні потреби та надати йому гарантований високоякісний сервіс.

ПАТ «Житомирське АТП- 11854 » пропонує своїм клієнтам низькі ціни на спектр надаваних послуг , при підтримці високого рівня обслуговування.

Динаміка активів ПАТ “Житомирське автотранспортне підприємство 11854” за 2020-2022 роки наведена в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

**Динаміка активів ПАТ “Житомирське автотранспортне підприємство 11854”
за 2020-2022 рр.**

Показники	Роки			Відхилення 2022 р. від			
	2020	2021	2022	2020 р.		2021 р.	
				абс., тис.грн.	відн., %	абс., тис.грн.	відн., %
Нематеріальні активи	3572,9	3545,4	3948,7	375,8	10,52	403,3	11,38
Необоротні активи	3581,5	3545,4	3948,7	367,2	10,25	403,3	11,38
Запаси	493,8	268,2	315,8	-178,0	-36,05	47,6	17,75
Дебіторська заборгованість за товари і послуги	971,3	1294,7	1043,9	72,6	7,47	-250,8	-19,37
Інша поточна дебіторська заборгованість	149,1	101,2	189,3	40,2	26,96	88,1	87,06
Гроші та їх еквіваленти	686,2	302,3	628,3	-57,9	-8,44	326,0	107,84
Інші оборотні активи	69,2	14,7	66,8	-2,4	-3,47	52,1	354,42
Оборотні активи	2369,8	1981,1	2244,1	-125,7	-5,30	263,0	13,28
Активи	5951,3	5526,5	6192,8	241,5	4,06	666,3	12,06

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПАТ “Житомирське автотранспортне підприємство 11854”

Аналіз основних показників економічного потенціалу ПАТ “Житомирське автотранспортне підприємство 11854” дав наступні результати. Загальна сума активів в 2022 році збільшилась порівняно з 2020 роком на 241.5 тис. грн. (4.06 %), а в порівнянні з 2021 роком збільшення склало 666.3 тис. грн. (12.06 %) та дорівнювала 6192.8 тис. грн.

Це відбулось внаслідок збільшення необоротних активів ПАТ “Житомирське автотранспортне підприємство 11854” за останні три роки на 367.2 тис. грн. (10.25 %), а порівняно з 2021 роком необоротні активи збільшились на 403.3 тис. грн. (11.38 %). У складі необоротних активів найбільшого збільшення зазнала сума нематеріальних активів. Вона зросла протягом 2020-2022 років на 375.8 тис. грн. (10.52 %), а протягом останніх двох років, що аналізуються, ріст склав 403.3 тис. грн. (11.38 %). В той же час в складі необоротних активів протягом 2020-2022 років скоротилась вартість інших необоротних активів на -8.6 тис. грн. (-100.00 %).

Динаміка активів ПАТ “Житомирське автотранспортне підприємство 11854” за 2020-2022 роки наведена на наступному рис. 1.6.

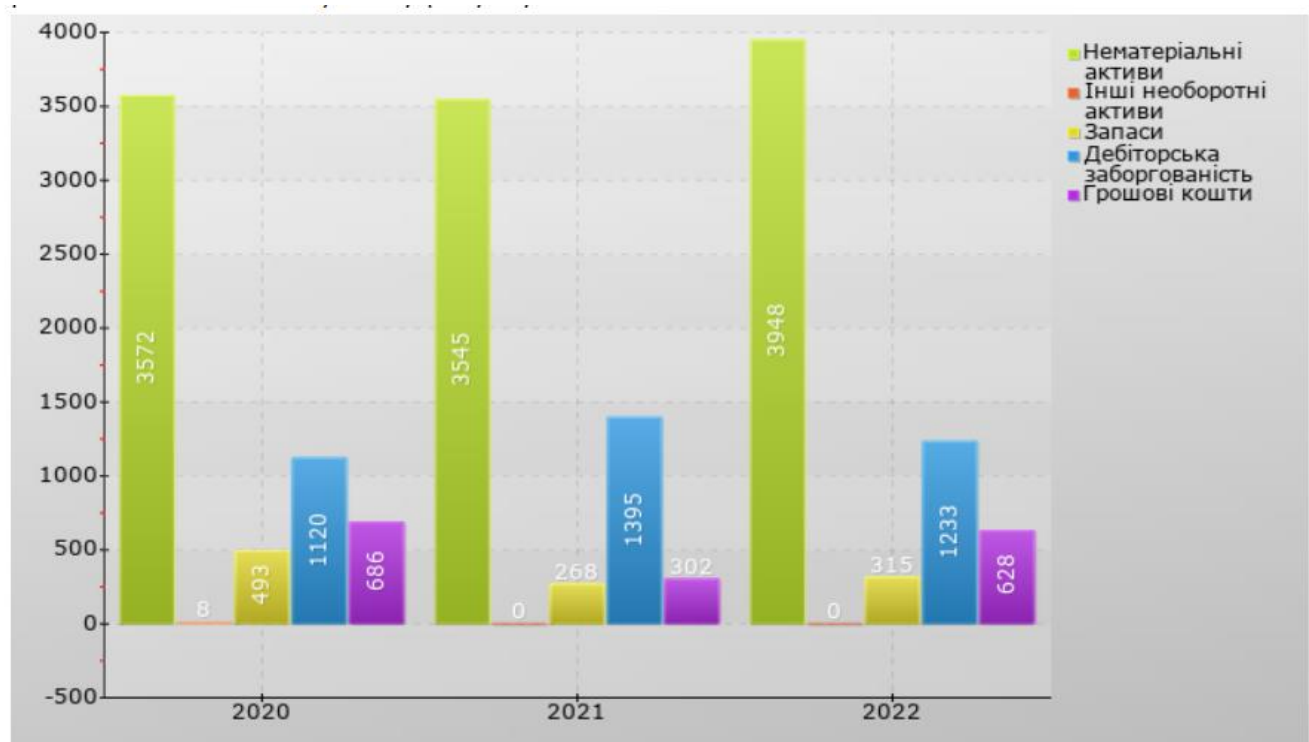

Рис. 1.6. Динаміка активів ПАТ “Житомирське автотранспортне підприємство 11854” за 2020-2022 рр.

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПАТ “Житомирське автотранспортне підприємство 11854”

Аналіз стану оборотних активів ПАТ “Житомирське автотранспортне підприємство 11854” показав, що їх сума за 2020-2022 роки скоротилась на -125.7 тис. грн. (-5.30 %), а протягом 2021-2022 років збільшення склало 263.0 тис. грн. (13.28 %). Ці зміни в оборотних активах сталися завдяки скороченню вартості запасів. Вона скоротилась протягом 2020-2022 років на -178.0 тис. грн. (-36.05 %), а протягом останніх двох років, що аналізуються, ріст склав 47.6 тис. грн. (17.75 %). Таку ж тенденцію до зменшення обсягу як і вся сума оборотних активів мали: дебіторська заборгованість з бюджетом на -0.2 тис. грн. (-100.00 %), гроші та їх

еквіваленти на -57.9 тис. грн. (-8.44 %), інші оборотні активи на -2.4 тис. грн. (-3.47 %). В той же час в складі оборотних активів протягом 2020-2022 років зросла вартість дебіторської заборгованості за товари і послуги на 72.6 тис. грн. (7.47 %), іншої поточної дебіторської заборгованості на 40.2 тис. грн. (26.96 %).

На наступному етапі аналізу балансу ПАТ “Житомирське автотранспортне підприємство 11854” здійснимо оцінку показників пасиву за 2020-2022 роки за допомогою табл. 1.2.

Таблиця 1.2

**Динаміка пасивів ПАТ “Житомирське автотранспортне підприємство 11854”
за 2020-2022 рр.**

Показники	Роки			Відхилення 2022 р. від			
	2020	2021	2022	2020 р.		2020 р.	
				абс., тис.грн.	відн., %	абс., тис.грн.	відн., %
Зареєстрований капітал	810,9	810,9	810,9	0,0	0,00	0,0	0,00
Капітал у дооцінках	80,0	80,0	80,0	0,0	0,00	0,0	0,00
Додатковий капітал	3039,2	3039,2	3039,2	0,0	0,00	0,0	0,00
Резервний капітал	374,6	395,5	1124,9	750,3	200,29	729,4	184,42
Власний капітал	4304,7	4325,6	5055,0	750,3	17,43	729,4	16,86
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	571,0	443,9	218,0	-353,0	-61,82	-225,9	-50,89
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	254,0	272,9	405,3	151,3	-59,57	132,4	-48,52
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	39,6	42,6	48,4	8,8	22,22	5,8	13,62
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	251,1	217,7	209,2	-41,9	16,69	-8,5	3,9
Інші поточні зобов'язання	523,1	223,8	256,9	-266,2	-50,89	33,1	14,79
Поточні зобов'язання	1638,8	1200,9	1137,8	-501,0	-30,57	-63,1	5,25
Пасив	5951,3	5526,5	6192,8	241,5	4,06	666,3	12,06

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПАТ “Житомирське автотранспортне підприємство 11854”

Наочно динаміка пасивів ПАТ “Житомирське автотранспортне підприємство 11854” за 2020-2022 роки представлена на рис. 1.7.

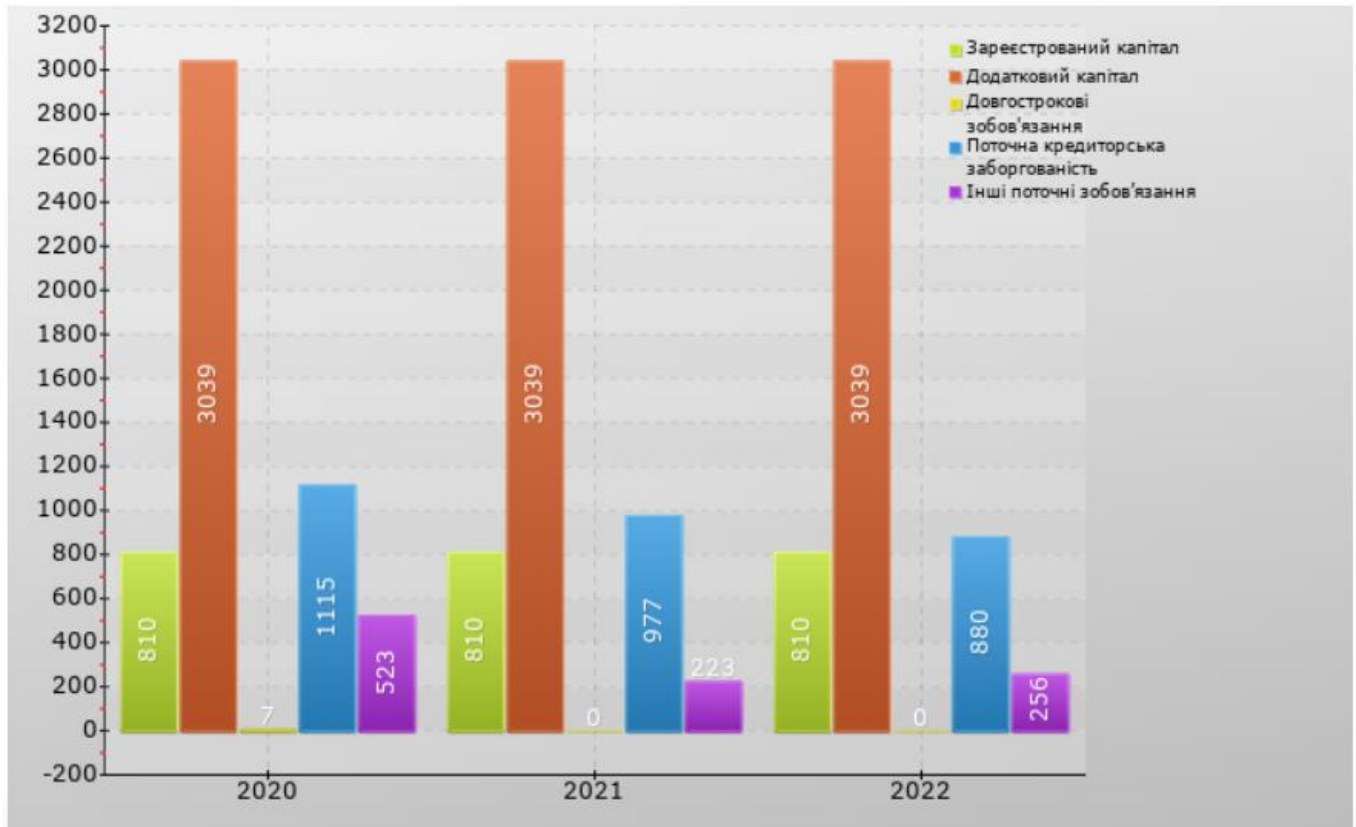

Рис. 1.7. Динаміка пасивів ПАТ “Житомирське автотранспортне підприємство 11854” за 2020-2022 рр.

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПАТ “Житомирське автотранспортне підприємство 11854”

За результатами аналізу показників джерел фінансування ресурсів ПАТ “Житомирське автотранспортне підприємство 11854” можна зробити наступні висновки. Вся сума пасивів в 2022 році дорівнювала 6192.8 тис. грн. Вона збільшилась при порівнянні з 2020 роком на 241.5 тис. грн. (4.06 %), а якщо порівнювати з 2021 роком збільшення склало 666.3 тис. грн. (12.06 %).

Така динаміка відбулась завдяки збільшенню власного капіталу ПАТ “Житомирське автотранспортне підприємство 11854” за останні три роки на 750.3 тис. грн. (17.43 %), а порівняно з 2021 роком власний капітал збільшився на 729.4 тис. грн. (16.86 %). Серед власного капіталу найбільше збільшення мала вартість резервного капіталу. Цей показник зріс за 2020-2022 роки на 750.3 тис. грн. (200.29

%), а за останні два роки, які оцінюються, зростання склало 729.4 тис. грн. (184.42 %).

На зміну загальної суми пасивів також вплинуло скорочення об'єму поточних зобов'язань та забезпечень. Їх вартість дорівнювала в 2022 році - 1137.8 тис. грн. і протягом аналізованого періоду впала на -501.0 тис. грн., що склало -30.57 % та на -63.1 тис. грн. (5.25 %) за два останні роки. На зміні цього показника максимально позначився убуток поточної кредиторської заборгованості перед бюджетом. За 2020-2022 роки він склав 151.3 тис. грн. (-59.57 %) та 132.4 тис. грн. (-48.52 %), порівнюючи 2021-2022 роки. Такого ж підвищення зазнав показник поточних зобов'язань за розрахунками зі страхування - на 8.8 тис. грн. (22.22 %). При цьому протилежної тенденції до пониження мали показники: поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги - на -353.0 тис. грн. (-61.82 %), поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці - на -41.9 тис. грн. (16.69 %), інші поточні зобов'язання - на -266.2 тис. грн. (-50.89 %).

Динаміка активів ПАТ "Житомирське автотранспортне підприємство 11854" за 2020-2022 роки наведена в табл. 1.3.

За результатами аналізу фінансових результатів діяльності ПАТ "Житомирське автотранспортне підприємство 11854" за 2020-2022 роки можна зробити наступні висновки. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) в 2022 році складав 14907.5 тис. грн., що на 1207.2 тис. грн. більше порівняно з 2020 роком і на 1984.7 тис. грн. більше ніж в 2021 році. В той же час собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) зросла за останні три роки на 943.5 тис. грн. і дорівнювала 13879.3 тис. грн. Впродовж 2021-2022 років підвищення цього показника склало 1484.2 тис. грн.

Таблиця 1.3

Динаміка фінансових результатів ПАТ "Житомирське автотранспортне підприємство 11854" за 2020-2022 роки

Показники	Роки			Відхилення 2022 р. від			
	2020	2021	2022	2020 р.		2021 р.	
				абс., тис.грн.	відн., %	абс., тис.грн.	відн., %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	13700,3	12922,8	14907,5	1207,2	8,81	1984,7	15,36
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	12935,8	12395,1	13879,3	943,5	7,29	1484,2	11,97
Валовий прибуток (збиток)	764,5	527,7	1028,2	263,7	34,49	500,5	94,85
Інші операційні доходи	2317,7	2460,3	2246,5	-71,2	-3,07	-213,8	-8,69
Інші операційні витрати	2289,5	2592,2	2253,9	-35,6	-1,55	-338,3	-13,05
Фінансовий результат від операційної діяльності	792,7	395,8	1020,8	228,1	28,78	625,0	157,91
Інші доходи	0,0	0,0	3,1	3,1	-	3,1	-
Інші витрати	23,4	17,4	2,0	-21,4	-91,45	-15,4	-88,51
Фінансовий результат до оподаткування	769,3	378,4	1021,9	252,6	32,84	643,5	170,06
Витрати з податку на прибуток	138,4	68,1	183,9	45,5	32,88	115,8	170,04
Чистий прибуток (збиток)	630,9	310,3	838,0	207,1	32,83	527,7	170,06

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПАТ "Житомирське автотранспортне підприємство 11854"

Це призвело до отримання в 2022 році валового прибутку в сумі 1028.2 тис. грн., що на 263.7 тис. грн. (34.49 %) більше за валовий фінансовий результат ПАТ "Житомирське автотранспортне підприємство 11854" в 2020 році. А за останні два роки валовий прибуток виріс на 500.5 тис. грн. (94.85 %).

В 2022 році за результатами операційної діяльності ПАТ "Житомирське автотранспортне підприємство 11854" мало прибуток у розмірі 1020.8 тис. грн. При порівнянні його з показником 2020 року виявляється поліпшення операційного фінансового результату на 228.1 тис. грн. (28.78 %), а порівнюючи з 2021 роком - зростання було на рівні 625.0 тис. грн. (157.91 %). На зміну фінансового результату від операційної діяльності найбільше вплинуло зменшення суми інших операційних

витрат. Вона скоротилась протягом 2020-2022 років на -35.6 тис. грн. (-1.55 %), а за останні два роки, що аналізуються, падіння склало -338.3 тис. грн. (-13.05 %). Також за період, що аналізується, зменшилась сума інших операційних доходів на -71.2 тис. грн. (-3.07 %).

Наочно динаміка фінансових результатів за 2020-2022 роки представлена на рис. 1.8.

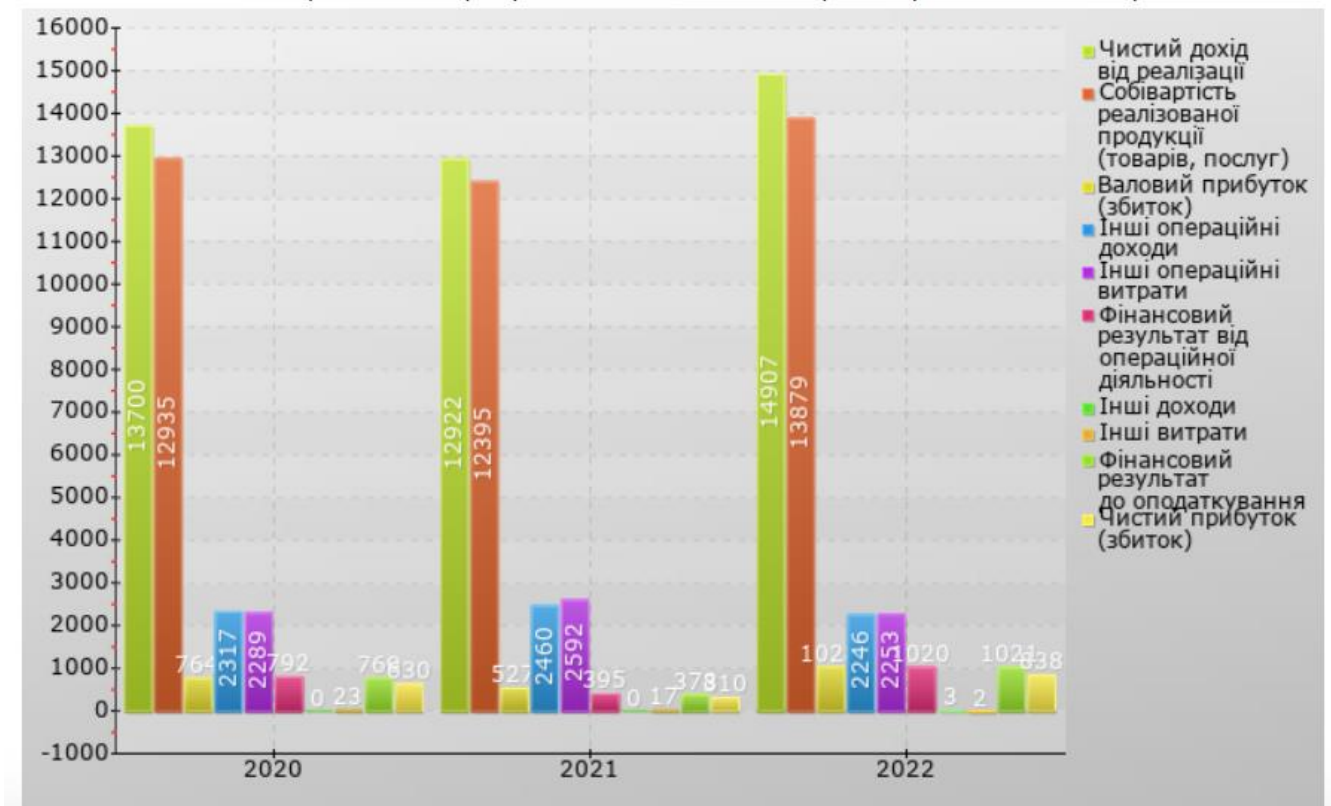

Рис. 1.8. Динаміка фінансових результатів ПАТ "Житомирське автотранспортне підприємство 11854" за 2020-2022 рр.

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПАТ "Житомирське автотранспортне підприємство 11854"

Фінансовим результатом до оподаткування ПАТ "Житомирське автотранспортне підприємство 11854" в 2022 був прибуток на суму 1021.9 тис. грн. За останні три роки він підвищився на 252.6 тис. грн. (32.84 %), а за 2021-2022 роки

- зріс на 643.5 тис. грн. (170.06 %). Найбільший вплив на цей показник мало зменшення суми інших витрат. Вона скоротилась протягом 2020-2022 років на -21.4 тис. грн. (-91.45 %), а за останні два роки, що аналізуються, падіння склало -15.4 тис. грн. (-88.51 %). Разом з тим на фінансові результати в 2020-2022 роках позитивно вплинула зміна інших доходів на 3.1 тис. грн.

Виплати податку на прибуток зменшили суму чистого прибутку ПАТ "Житомирське автотранспортне підприємство 11854" в 2022 році до 838.0 тис. грн. Це на 207.1 тис. грн. (32.83 %) більше, ніж в 2020 році та на 527.7 тис. грн. (170.06 %) більше, ніж в 2021 році.

Таким чином, фінансові результати діяльності ПАТ "Житомирське автотранспортне підприємство 11854" протягом 2020-2022 років можна оцінити позитивно. В 2022 році підприємство отримало чистий прибуток, сума якого зростає протягом всього періоду, що аналізується.

РОЗДІЛ 2. ОБЛІК І АНАЛІЗ НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

2.1. Завдання і роль системи обліку і аналізу основних засобів на підприємстві

У сучасних умовах система бухгалтерського обліку грає важливу роль в управлінні основними засобами автотранспортного підприємства, зокрема забезпечує правильну класифікацію активів, встановлення оптимальної облікової політики, розробку найбільш вигідних амортизаційних стратегій та постійне оновлення облікової вартості активів.

Головна мета управління активами автотранспортного підприємства полягає в забезпеченні своєчасного оновлення, модернізації та підвищення ефективності їх використання. Управління активами включає в себе ряд завдань, які узагальнено на рис. 2.1.

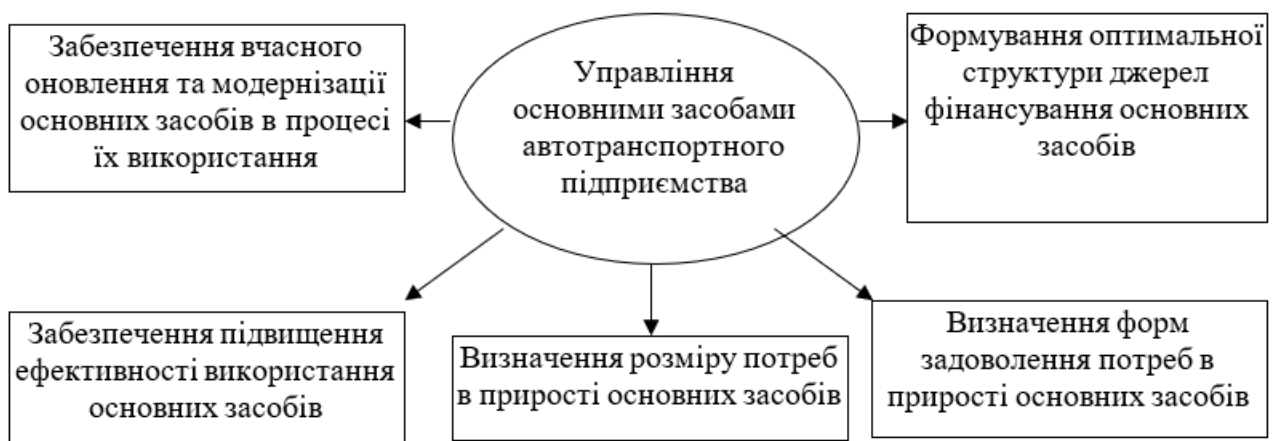

Рис. 2.1. Основні завдання управління основними засобами автотранспортного підприємства

Джерело: розроблено автором

Точне та достовірне визначення вартості основних засобів відіграє ключову роль у формуванні фінансових результатів автотранспортного підприємства. Водночас, комбінування різних методик оцінки може сприяти утворенню об'єктивної інформації про вартість основних засобів. В сучасних умовах особливу важливість набуває процес оцінки основних засобів автотранспортних підприємств, який зображено на рис. 2.2.

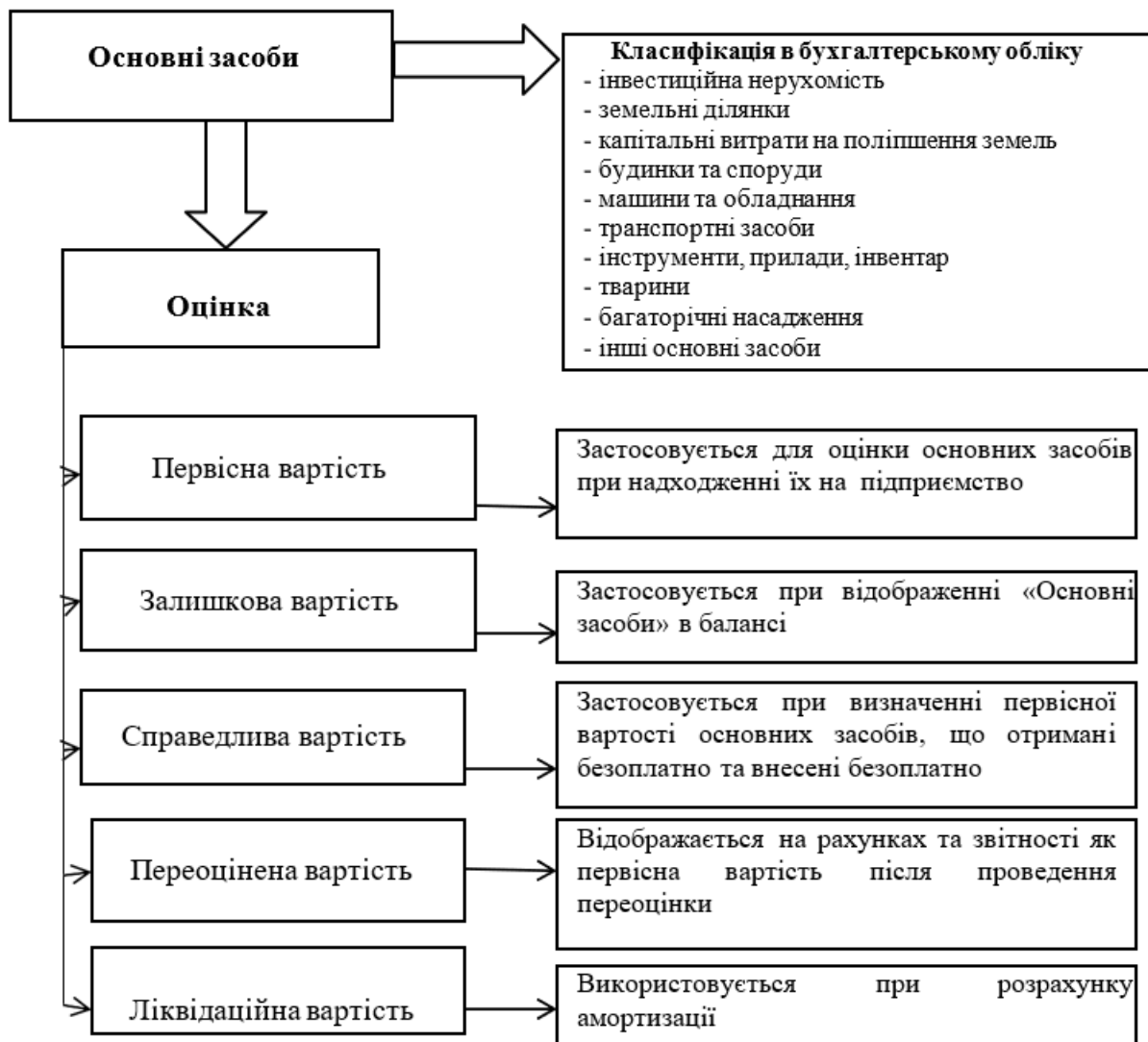

Рис. 2.2 Модель оцінки основних засобів автотранспортних підприємств

Джерело: узагальнено автором на основі [12; 16]

Система управління автотранспортного підприємства повинна мати доступ до достовірної інформації для ухвалення оптимальних рішень управління основними засобами. Формування та надання такої інформації є центральною метою обліку. Водночас, система обліку і аналізу основних засобів на підприємстві служить для ідентифікації, реєстрації та обліку всіх активів, а також для планування, контролю вартості та управління ризиками пов'язаними з ними.

Система обліку основних засобів на автотранспортному підприємстві відіграє ключову роль у забезпеченні ефективного управління цими активами. Основні завдання та роль такої системи включають:

1. Ідентифікацію та реєстрацію, оскільки система обліку основних засобів служить для точної ідентифікації кожного активу і його реєстрації у обліку, що дозволяє відстежувати позиції та контролювати їхнє рух.

2. Визначення початкової вартості придбання основних засобів, а також вартість амортизації, ремонту та покращення.

3. Контроль за використанням основних засобів, включаючи час роботи автотранспортних засобів, розхід палива та інші важливі показники.

4. Розрахунок амортизації основних засобів, що важливо для коректного відображення вартості активів та фінансової звітності.

5. Планування та прийняття управлінських рішень, які приймаються стосовно придбання, використання та модернізації активів.

Отже, система обліку основних засобів на автотранспортному підприємстві включає в себе багато завдань та ролей, спрямованих на забезпечення ефективного управління активами та оптимізацію витрат.

Завдання та роль системи аналізу основних засобів на автотранспортному підприємстві полягають у забезпеченні комплексного моніторингу та оцінки руху та стану активів компанії. Деякі з завдань та ролей цієї системи включають:

1. Ефективність використання – допомагає оцінити ефективність та продуктивність використання основних засобів, включаючи автотранспортні засоби та термінали.

2. Прогнозування зносу основних засобів та розробку стратегії заміни та ремонту.

3. Визначення вартості основних засобів та розрахунок амортизації, що важливо для фінансової звітності.

4. Планування інвестицій в модернізацію та розвиток активів підприємства.

5. Виявлення потенційних ризиків пов'язані з основними засобами, та розробляти стратегії зменшення цих ризиків.

Отже, система аналізу основних засобів на автотранспортному підприємстві має на меті забезпечити комплексний огляд та оцінку активів з метою забезпечення їхньої ефективної експлуатації та управління.

2.2. Облік основних засобів на підприємстві

У сучасних умовах особливо важливо мати належне інформаційне забезпечення для управління основними засобами лісогосподарського підприємства, яке дозволяє здійснювати планування та контроль за проведенням управлінських рішень. Модель інформаційного забезпечення у процесі використання основних засобів узагальнена на рис. 2.3.

Організація бухгалтерського обліку основних засобів в ПАТ "Житомирське автотранспортне підприємство 11854" – це сукупність методів та процесів, спрямованих на обробку та передачу достовірної та своєчасної інформації про наявність та використання основних засобів.

Рис. 2.3. Модель інформаційного забезпечення у процесі використання основних засобів автотранспортним підприємством

Джерело: розроблено автором за [9]

Організація первинного обліку в ПАТ "Житомирське автотранспортне підприємство 11854" надходження та зняття об'єктів основних засобів – це своєчасне та повне документування в системі обліку. На підприємстві для первинного обліку основних засобів використовуються форми первинних документів, що представлені на рис. 2.4.

Оскільки основні засоби є об'єктами інвестування, і їх використання має великий вплив на формування та рівень фінансових результатів суб'єкта господарювання, аналітичний облік надає інформацію стосовно об'єктів внутрішнього та зовнішнього інвестування для визначення аналітичних показників, які характеризують ефективність освоєння інвестицій.

Рис. 2.4. Форми первинних документів в ПАТ "Житомирське автотранспортне підприємство 11854"

Джерело: розроблено автором за [16]

Аналітичний облік ведеться окремо для кожного інвентарного об'єкта. Це дозволяє контролювати основні засоби та забезпечувати отримання необхідної інформації про них за кожною групою, місцем розташування та експлуатації тощо. Для здійснення аналітичного обліку основних засобів використовуються інвентарні картки обліку об'єктів або інвентарні книги.

Бухгалтерський облік основних засобів ПАТ "Житомирське автотранспортне підприємство 11854" ведеться на рахунках 1 класу «Необоротні активи». Ці рахунки призначені для узагальнення інформації про наявність та рух основних засобів,

капітальних інвестицій та знос основних засобів в системі управління підприємством [12].

Таблиця 2.1

Рахунки для формування інформації щодо основних засобів на підприємстві

Рахунок	Формування інформації про:
10 «Основні засоби»	про наявність та рух власних або отриманих на умовах фінансової оренди об'єктів і орендованих цілісних майнових комплексів, які віднесені до складу основних засобів, а також об'єктів інвестиційної нерухомості.
13 «Знос амортизація) необоротних активів»	про нараховану амортизацію та індексацію зносу (накопиченої амортизації) основних засобів, що підлягають амортизації.
15 «Капітальні інвестиції»	витрати на придбання або створення основних засобів

Джерело: розроблено автором за [12]

Таким чином, у сучасних умовах господарювання підприємств, ключовою метою є теоретичне розуміння ролі основних засобів; розробка методичних підходів до обліку інформації про основні засоби; нарахування амортизації; надання інформації про основні засоби, необхідної для зацікавлених сторін фінансової звітності.

2.3. Аналіз наявності та руху основних засобів на підприємстві

В умовах сьогодення, на підприємстві, яке надає автотранспортні послуги, аналіз наявності та руху основних засобів є критично важливим для ефективного управління. Для початку, слід докладно проаналізувати наявність основних засобів, таких як автотранспортні засоби, термінали та інші об'єкти, необхідні для надання послуг. Цей аналіз включає огляд та оцінку стану основних засобів, їх відповідність

поточним потребам підприємства та визначення можливостей для модернізації та покращення.

Потім необхідно провести докладний аналіз руху основних засобів, що включає в себе вивчення технічного стану, використання та ефективності використання. Це може включати оцінку пробігу автотранспортних засобів, часу використання терміналів та інші відомості про знос та ефективність використання обладнання.

Крім цього, важливо враховувати витрати на обслуговування та ремонт основних засобів, що також впливає на їх загальну ефективність та вартість утримання. Аналіз руху основних засобів також включає вивчення їхньої вартості, амортизації та потенційних можливостей для оптимізації витрат.

Загалом, докладний аналіз наявності та руху основних засобів на підприємстві з надання автотранспортних послуг допомагає зрозуміти поточний стан та ефективність використання ресурсів, що дозволяє підприємству приймати обґрунтовані рішення для покращення продуктивності та оптимізації витрат.

Проведемо аналіз складу основних засобів ПАТ “Житомирське автотранспортне підприємство 11854”. Інформацію представимо у вигляді табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Аналіз складу основних засобів ПАТ “Житомирське автотранспортне підприємство 11854” за 2020-2022 рр., тис. грн.

Назва групи основних засобів	Роки			Відхилення 2022 до 2020 рр.	
	2020	2021	2022	тис. грн	%
Будівлі нежитлові	1071	1057	981	-90	91,6
Машини, обладнання та інвентар	59,5	59	29	-30,5	48,7
Транспортні засоби	1990	1980	2567	577	129,0
Інвестиційна нерухомість	461	449	372	-89	80,7
Разом	3581,5	3545	3949	367,5	110,3

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПАТ “Житомирське автотранспортне підприємство 11854”

Аналізуючи дані таблиці, можна зробити висновок, що загальна вартість основних засобів, порівнюючи 2022 та 2020 рр. збільшилась на 367,5 тис. грн, або на 10,3 %, що відбулось за рахунок збільшення вартості транспортних засобів на 577 тис. грн, або на 29,0 %. Водночас, за іншими об'єктами основних засобів спостерігається зменшення їх вартості. Так, нежитлових будівель зменшилася на 90 тис. грн, або на 8,4 %, вартість машин, обладнання та інвентаря зменшилася на 30,5 тис. грн, або на 51,3 %.

Ефективне використання основних засобів полягає в досягненні оптимальних результатів при їх використанні. Підвищення продуктивності означає отримання кращих результатів в умовах відповідного рівня розвитку продуктивності порівняно з ресурсами, витраченими на виробництво. Аналізується загальна продуктивність використання основних засобів, включаючи співвідношення виробництва продукції до суми інвестицій у основні засоби (сума виробленої продукції, виміряна в грошовому виразі, відносно інвестицій у основні засоби підприємства).

Вихідні дані для розрахунку показників використання основних засобів подано в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Аналіз показників використання основних засобів ПАТ “Житомирське автотранспортне підприємство11854” за 2020-2022 рр., тис. грн.

Показники	Роки			Відхилення 2022 до 2020 рр. +/-
	2020	2021	2022	
Вартість основних засобів, тис. грн	3581,5	3545	3949	367,5
Чистий дохід від реалізації (товарів, робіт, послуг), тис. грн	13700,3	12922,8	14907,5	1207,2
Фондовіддача, грн.	3,83	3,65	3,78	-0,05
Фондомісткість, грн	0,26	0,27	0,26	-

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПАТ “Житомирське автотранспортне підприємство11854”

Провівши аналіз таблиці можна зробити наступні висновки. Так, вартість основних засобів збільшилася з 3581,5 тис. грн у 2020 році до 3949 тис. грн у 2022

році, що становить збільшення на 367,5 тис. грн. Це може свідчити про збільшення інвестицій в основні засоби. Чистий дохід від реалізації збільшився з 13700,3 тис. грн у 2020 році до 14907,5 тис. грн у 2022 році. Це означає зростання чистого доходу на 1207,2 тис. грн, що свідчить про позитивну динаміку валового доходу від реалізації.

Водночас, фондівддача зменшилася з 3,83 у 2020 році до 3,78 у 2022 році. Це вказує на погіршення ефективності використання основних засобів, а фондомісткість залишилася майже стабільною, знизившись з 0,27 у 2021 році до 0,26 у 2022 році. Отже, загальний аналіз показує, що компанія показує зростання у вартості основних засобів та чистому доході, але спостерігається зниження фондівддачі.

Здійснимо факторний аналіз фондівддачі та представимо розрахунки в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Дані для проведення факторного аналізу фондівддачі у 2021-2022 рр.

Показники	Базисний рік (2021 р.)	Звітний рік (2022 р.)
Середньорічна вартість основних засобів (ОЗ), тис. грн.	3581,5	3545
Чистий дохід від реалізації продукції (товарі, робіт, послуг) (ЧД), (тис. грн.)	13700,3	12922,8

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПАТ "Житомирське автотранспортне підприємство11854"

Механізм розрахунку:

1. $ФВ_0 = ЧД_0 / ОЗ_0 = 13700,3/3581,5 = 3,83$ величина фондівддачі в базисному році;

$ФВ_{ум} = ЧД_0 / ОЗ_1 = 13700,3/3545 = 3,86$ умовна величина фондівддачі

$ФВ_1 = ЧД_1 / ОЗ_1 = 12922,8/3545 = 3,65$ величина фондівддачі в звітному році

2. Розрахунок міри впливу факторів:

Зміна фондівддачі за рахунок зміни чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг):

$$\Delta ФВ_{чд} = ФВ_1 - ФВ_{ум} = 3,65 - 3,86 = -0,21$$

Зміна фондівддачі за рахунок зміни середньорічної вартості основних засобів:

$$\Delta \Phi B_{O3} = \Phi B_{ум} - \Phi B_0 = 3,86 - 3,83 = 0,03$$

Загальна зміна фондівддачі становить:

$$\Delta \Phi B = \Delta \Phi B_1 - \Delta \Phi B_0 = 3,65 - 3,83 = -0,18$$

3. Визначення балансового зв'язку:

$$\Delta \Phi B = \Delta \Phi B_{чд} + \Delta \Phi B_{O3}$$

$$-0,18 = 0,03 - 0,21$$

$$-0,18 = -0,18$$

Таким чином, можна зробити наступний висновок: фондівддача ПАТ “Житомирське автотранспортне підприємство11854” у 2022 р. зменшилась на 0,18 в порівнянні з 2021 р., це відбулося за рахунок:

1) зменшення величини чистого доходу від реалізації продукції товарі, робіт, послуг на 777,5 тис. грн. призвело до зменшення фондівддачі на 0,21;

2) зменшення середньорічної вартості основних засобів на 36,5 тис. грн. призвело до збільшення фондівддачі на 0,03.

Підвищення ефективності управління основними засобами на автотранспортних підприємствах може включати розробку більш точних методів оцінки вартості та зносу транспортних засобів, врахування їх фактичного стану та технічних характеристик. Також, важливо створити більш ефективну систему моніторингу показників технічного стану транспорту, використовуючи сучасні технології та системи геолокації. Це допоможе вчасно виявляти можливі поломки та уникати непередбачених витрат на ремонт.

Крім того, створення інтегрованих систем управління, які поєднують облік, аналіз та планування використання автотранспорту, допоможе забезпечити максимальну ефективність та оптимізацію витрат на утримання транспортних засобів. Такі системи можуть включати елементи дистанційного моніторингу, централізованого планування маршрутів, автоматизоване управління запасними частинами та матеріалами, а також впровадження сучасних методів технічного

обслуговування.

Загалом, удосконалення обліку та аналізу основних засобів на автотранспортних підприємствах вимагає комплексного підходу, включаючи як організаційні, так і технічні заходи для покращення управління та оптимізації витрат на утримання транспортних засобів.

Отже, в сучасних умовах господарської діяльності автотранспортних підприємств важливим стає підвищення ефективності використання їх основних засобів. Підприємства з основними засобами повинні не лише оновлювати їх та збільшувати робочий час обладнання та поліпшувати їхню структуру, а також максимально підвищувати ефективність використання за допомогою інтенсивних методів.

ВИСНОВКИ

Отримані результати кваліфікаційної роботи вирішують поставлені завдання і дозволяють зробити такі висновки:

Транспортна галузь – це галузь економіки, яка включає в себе всі види транспортних послуг та інфраструктуру, необхідну для забезпечення транспортних потреб у суспільстві. Транспортна галузь забезпечує рух товарів, людей та інші транспортні потреби.

Таким чином, транспортна галузь важлива для розвитку економіки та суспільства в цілому, вона забезпечує рух та зв'язок між окремими регіонами, країнами та континентами, сприяючи розвитку туризму, торгівлі та інших сфер господарства. Одночасно, в сучасних умовах особливу актуальність мають питання обліку необоротних активів, їх класифікації та оцінки. Фінансовий стан підприємства в значній мірі залежить від достовірної вартісної оцінки.

В сучасних умовах основні засоби є загальною масою праці, якою користується автотранспортне підприємство. Ці матеріальні активи є основною складовою технологічного процесу підприємства та становлять основу для формування капіталу.

Висновок з дослідження підтверджує, що оптимальне використання основних засобів є важливою передумовою успішного функціонування автотранспортних підприємств.

В процесі проведеного дослідження можна зробити висновок, що обліково-аналітична система управління основними засобами повинна забезпечувати безперервну роботу управлінського персоналу, включаючи формування потрібної кількості необоротних активів, оптимальний вибір джерел поліпшення основних засобів та розробку ефективного механізму інвестицій для оновлення основних засобів. Таким чином, побудова ефективної системи управління фінансовими ресурсами для відтворення основних засобів підприємства не можлива без розвитку

системи бухгалтерського обліку і її адаптації до умов господарської діяльності підприємства.

З результатів дослідження можна зробити висновок, що точне, повне та своєчасне оцінювання основних засобів має значний вплив на фінансові результати діяльності підприємства. Крім того, важливо враховувати взаємозв'язок різних методик визначення вартості основних засобів та впроваджувати зарубіжний досвід для отримання реальних даних про їх вартість.

На основі проведеного аналізу можна стверджувати, що оцінка технічного стану основних засобів є необхідною для розробки стратегії формування фінансових ресурсів для відтворення їх виробничих потужностей. Покращення стану основних засобів можливе лише шляхом їх оновлення та інноваційної модернізації. У процесі дослідження була виявлена негативна тенденція збільшення зносу основних засобів, а також ряд проблем, пов'язаних з їх оновленням.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аверкина М. Ф., Руднік О. О. Ключові аспекти автоматизації обліку основних засобів. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/6_2018/6.pdf
2. Бараннік О. Проблемні питання податкового обліку витрат на ремонт та поліпшення основних засобів. URL: <http://sophus.at.ua/>
3. Бондаренко Н.М., Шачаніна Ю.К. Організація внутрішньогосподарського контролю використання основних засобів на вітчизняних підприємствах та шляхи його удосконалення. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Випуск 23. Ч. 3. 2017. С. 89-96.
4. Гайдучок Т. С, Облікове забезпечення основних засобів в системі управління сільськогосподарським підприємством. URL: http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/4170/1/FSMOZGDP_2010_22-24.pdf
5. Гоцуляк М., Лагоденко П. Транспортна галузь в системі національної економіки України. URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/1879>
6. Гуцаленко Л.В., Гловюк А.С., Ковальчук І.В. Організація обліку та аудиту основних засобів. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/8_ukr/123.pdf
7. Дерманська Л. Організація обліку основних засобів в аспекті зміни положень законодавчих актів. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/10493/1/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F.pdf>
8. Довгалюк Н.В. Ефективність використання та відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств центрального Полісся : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.04 / Н.В. Довгалюк. Житомир, 2010. 20 с.
9. Довжик О.О. Гапонюк А.І. Особливості обліку основних засобів у сучасних умовах господарювання. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/25_2018_ukr/133.pdf

10. Задніпровський О.Г., Мартинів І.К. Оцінка основних засобів в бухгалтерському обліку: засади поліваріантності. URL: http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2019/2019_3/9.pdf

11. Ільїн М.С., Гомзіна А.О. Економічна сутність товарів. *Актуальні проблеми економіки, обліку, фінансів та права в умовах сучасних викликів*: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Ізмаїл, 16 грудня 2023 р.): Ізмаїл: ЦФЕНД, 2023. С. 56-59.

12. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : наказ М-ва фінансів України від 30 листоп. 1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>

13. Клячківська В., Гомзіна А. Амортизація основних засобів як інструмент обліково-аналітичного забезпечення цілей сталого розвитку. Збірник праць учасників ІХ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Фінансові інструменти регіонального розвитку» (27 жовтня 2023 р.). Житомир : Поліський національний університет, 2023. С. 99-102.

14. Косяк А. П. Основні засоби: поняття, класифікація, вартість, первинний облік і документальне оформлення комунальними підприємствами. URL: <https://eprints.kname.edu.ua/53666/1/5407-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-10980-1-10-20190416.pdf>.

15. Левченко О.П. Проблеми організації обліку основних засобів та шляхи їх вирішення. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/1/193.pdf>

16. Методичні рекомендації бухгалтерського обліку основних засобів : наказ Мін-ва фінансів України від 30. 09. 2003 р. № 561. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03#Text>

17. Петренко А.Я., Попова В.Д. Організація обліку основних засобів та шляхи її вдосконалення. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/138.pdf

18. Податковий кодекс України від 02 груд. 2010 р. № 2755 / Верх. Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

19. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996. / Верх. Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

20. Сідак М.Д., Колісник Г.М. Аудит наявності та руху необоротних матеріальних активів в системі управління підприємством. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream.pdf>

21. Смашнюк О.В. Особливості обліку основних засобів на підприємстві. URL: http://www.vtei.com.ua/images/2020/25_03_2020/3/17.pdf

22. Степаненко О.І., Чернишенко Я.Г. Альтернативні підходи в документуванні облікової інформації про об'єкти основних засобів підприємства. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Випуск 5. 2015. С. 56-61.

23. Чабан Л.В., Кулик Ю.М. Проблеми обліку основних засобів та шляхи їх вирішення. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/2288/1/20160428-29_TEZY_V3_P069.pdf

24. Черненко С.К. Природа основних засобів : монографія. Рівне. 2006. 84 с.

25. Шматковська Т. О Раціоналізація організації облікового процесу операцій з основними засобами в аспекті підвищення ефективності використання цих активів на підприємстві. URL: <https://core.ac.uk/reader/153578590>

26. Юрків Д. І. Удосконалення організації обліку основних засобів на підприємстві. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/.pdf>

27. Яцко М.В., Яцко Л.Б. Бухгалтерський облік амортизації основних засобів суб'єктів державного сектору в умовах трансформації бюджетних процесів в Україні. URL: http://www.visnyk-ekon-old.uzhnu.edu.ua/images/pubs/45/2/45_2_140-142_%D0%AF%D1%86%D0%BA%D0%BE.pdf

ДОДАТКИ